

ESF VAHENDITEST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

Kinnitatud direktori 05.06.2019

käskkirjaga nr 6.2-1/98

1. Üldandmed

Õppeasutus:	RÄPINA AIANDUSKOOL
Õppekava nimetus:	Raietöölise koolitus 3.taseme kutseksamiks ettevalmistamine
Õppekavarühm:	Metsandus
Õppekeel:	Eesti keel

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

<p>Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded. Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme või vanusegrupi inimestele koolitus on mõeldud ning milline on optimaalne grupi suurus; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.</p> <p>Sihtrühm: Osaleja peab vastama ühele kriteeriumile alljärgnevalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kesk- või tasemehariduseta täiskasvanud isik • metsanduse valdkonnaga tegelevad väikeettevõtja või tema töötaja • inimesed, kellel puudub metsanduse haridus või raietöölise kutse, mis takistab neil töötamast metsa raie- ja hooldustöödel, metsauuenduste rajamisel ja hooldamisel või oma väikeettevõtluses teenuse pakkumist ning kes soovivad valmistuda 3.taseme kutseksamiks;
<p>Grupi suurus: 7 inimest</p>
<p>Koolituse alustamise nõuded: * Koolitusele tulija omab: - looduses orienteerumisvõimet - hea füüsiline vastupidavus * Koolitusele tulija ei õpi kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis ega ülikoolis tasemeõppes riigieelarvelisel kohal.</p>
<p>Õpiväljundid. Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppija omandama õppeprotsessi lõpuks.</p> <p>Koolituse läbinu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teab ja tunneb Eestis levinumaid puu- ja põõsaliike ning selgitab nende omadusi, hooldamise põhimõtteid ja levinumaid kahjustusi. 2. Nimetab metsauuendusmaterjali liigid ja kvaliteedinõuded ning kirjeldab metsauuendusviise, metsauuendusmaterjali transpordi –ja säilitusnõudeid. 3. Veendub tööobjekti õigsuses ja töötades väldib keskkonnakahjustuse võimalusi järgides töökeskkonna ja –ohutusnõudeid.

4. Teeb eesmärgistatud hooldus- ja uuendusraiet, arvestades õigusaktidega raietele seatud nõudeid.
5. Eristab puidurikkeid, kirjeldab sortimendi kvaliteedinõudeid ja hindab puidu kogust.
6. Hooldab võsa- või kettsaagi, lähtudes kasutusjuhendist.
7. Hindab oma töö kvaliteeti, lähtudes tööülesandest.
8. Kasutab ohutuid töövõtteid ning oskab anda emaabi.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga (kompetentside tasemel)

Õpiväljundite seos allikatega:

1. Räpina Aianduskooli maastikuehituse õppekava moodul nr. 26 Puude hooldamine ja raietööd ja 3 Karjääriplaneerimine ja ettevõtluse alused.

Kompetentsid:

- metsauuenduse rajamine
- metsauuenduse hooldamine ja valgustusraie tegemine
- hooldus- ja uuendusraie tegemine
- mõistab oma rolli ettevõtluskeskkonnas

2. Kutsestandard: Raietöölise tase 3, 16-05122013-3.5.1/7k

Kompetentsid:

- metsauuenduse rajamine
- metsauuenduse hooldamine ja valgustusraie tegemine
- hooldus- ja uuendusraie tegemine

Põhjendus. *Tuua põhjendus koolituse sihtrühma ja õpiväljundite valiku osas.*

Piirkonnas (Põlva-, Võrumaa) on viimaste aastate jooksul kasvanud vajadus raietöölise väljaõppe koolituse järele (näit. oleme kahel viimasel aastatel viinud läbi 4 raietöölise väljaõppe koolitust), sest piirkonnas on suhteliselt piiratud võimalused erialaseks tööks ning seetõttu tuleb osadel inimestel õppida uus amet, et tööturul toime tulla. Üheks alternatiiviks meestele on raietöölise amet, kuid see eeldab raietöölise väljaõppe koolituse läbimist, sest ilma koolitusega ei ole võimalik raietöölisena töötada kuna neil puudub raietöölise haridus ja kutse. Koolitusel saavad osaleda inimesed, kellel puudub metsandusalane haridus või raietöölise kutse, mis takistab neil töötamast metsa raie- ja hooldustöödel, metsauuenduste rajamisel ja hooldamisel või oma väikeettevõtluses teenuse pakkumist.

Tööandjad soovivad, et raietöölise oskaks ohutult ja oskuslikult töötada nii võsa- kui kettsaaga ning nende oskused vastaks raietöölise tase 3-le. Seega tulenevad õpiväljundid kutsestandardist ja loob eeldused raietöölise, tase 3 kutse taotlemiseks. Eeltoodu on põhjuseks, miks koolituse sihtrühmaks on erialase hariduseta täiskasvanud.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	80
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	80
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari või muus koolis määratud vormis)	24
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	56

Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:

-

4. Koolituse sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õppekeskkonna lühikirjeldus, mis on õpiväljundite saavutamiseks olemas. Loetleda kursuse kohustuslikud õppematerjalid (nt õpikud vmt) kui need on olemas. Kui õppijalt nõutakse mingeid isiklikke õppevahendeid, tuua ka need välja.*

Õppe sisu :

I Sissejuhatus - 1 h

5. Kutsekirjeldus. Raietöölise tase 3 nõuded.
 6. Kutsealaga seonduvad õigusaktid ja metsanduslikud mõisted
- II Esmaabi – 3h

III Turvavarustus, tööriistad ja abivahendid, ohutud ja ergonoomilised töövõtted – 10h

A: Auditoorse töö maht – 2h

1. Sobiva töövahendi ja nendega seotud turva- ja töövarustuse ning abivahendite valimine lähtuvalt töö iseloomust ja tööobjekti eripärast.

B:Praktilise töö maht – 8h

1. Turva- ja töövarustuse hooldamine, arvestades kasutus- ja tööjuhendeid.
2. Võsa- ja ketassae hooldamine vastavalt töö iseloomule, hooldamisvajadusele ja kasutusjuhendile.

Võsa- ja ketassaagidega ohutu ning ergonoomiline töötamine.

IV Metsauuenduse rajamine - 14h

A: Auditoorse töö maht – 10h

1. Metsa ja metsamaa mõiste.
2. Metsa majandamine.
3. Metsapuuliikide kirjeldus, nende nõuded kasvukohale ja omadused; boniteedi mõiste; pea- ja enamuspuuliigi mõiste, küpsus- ja raievanus.
4. Puu- ja põõsaliigid, nende omadused ja hooldamise põhimõtted. Enamlevinud kahjustused.
5. Metsakasvatustlikud eesmärgid ja puude valiku põhimõtted erinevatel raietel.
6. Metsauuendusmaterjalid (liigid, kvaliteedinõuded, transpordi- ja säilitusnõuded).
7. Metsauuendusviisid. Külvi- ja istutamisevõtted.
8. Töö kvaliteedi ja nõuetele vastavuse hindamine.

B: Praktilise töö maht – 4h

1. Istutusvahendid ja -võtted.
2. Tööriistad ja istutustüübid, metsauuendusmaterjalide tüübid.
3. Ettevalmistus istutustöödeks.

V Metsauuenduse hooldamine ja valgustusraie tegemine – 25h

A: Auditoorse töö maht – 3h

1. Võsa- ja ketassae kasutamise ja hooldamise põhimõtted.
2. GPS-seadmete ja kaartide kasutamise põhimõtted.

B: Praktilise töö maht – 22h

1. Tööala õigsuses veendumine, võimalike kahjustuste kindlakstegemine, töökeskkonna ja ohutusnõuete järgimine. Ohutud töövõtted.
2. Võsa- ja ketassae kasutamise ja hooldamine.
3. GPS-seadmete ja kaartide kasutamine.

VI Hooldus- ja uuendusraie tegemine – 27h

A: Auditoorse töö maht – 5h

1. Kohustuslikud raieõigust tõendavad dokumendid.
2. Metsaseadusega lubatud raied.
3. Metsaraiete liigid.
4. Raietöö tähtsus puiduvarumise tehnoloogilises ahelas.
5. Puidu kvaliteedinõuded ja puidurikked.
6. Kahjustuste liigid ja välised tunnused, kahjustuste vältimise ja leviku peatamise võimalused. Puidu varumistehnoloogiad.
7. Puidu kogumise ja hindamise põhimõtted.
8. Ketassae kasutamise ja hooldamise põhimõtted. GPS-seadmete ja kaartide kasutamise põhimõtted.
9. Vääriselupaigad ja bioloogiline mitmekesisus.

B: Praktilise töö maht – 22h

1. Töö- ja keskkonnaohutuse alused.
2. Keskkonnakaitse nõuete jälgimine.
3. Tüvede optimeerimine, peenikeste ja keskmiste ja jämedate puude langetamine, okste laasimine, tüvede järkamine sortimentideks, materjali koondamine.

Õppekeskkonna kirjeldus (seoses õpiväljunditega)

Õppekeskkond on peamiseks eelduseks õpitulemuste saavutamiseks ning seetõttu ei saa piirduda vaid auditoorse õppega vaid on seotud ka muude õpitingimustega (näit. turva- ja töövahendid jne). Koolituse õppetegevus toimub vajaliku demonstreerimistehnikaga (arvuti, dataprojektor) ja raie töödeks vajaliku tehnikaga ning õppevahenditega varustatud vähemalt 16 kohalistes õppeklassides kui ka metsas (näit. raielangil, metsauuenduslikul objektil, võsastunud elektriliinide aladel jm.).

Peamised kasutatavad turva – ja töövahendid on: turvariided, kiivrid, saapad, kindad, relaskoobid, kaardid, kettsaed, võsasaed, mõõdulindid, haaratsid, langetuslabidad, kiilud, konksud, saekütused, kanistrid

Õppematerjalid ja –vahendid (kohustuslikud)

1. Õppega seotud vahendid:
Peamised kasutatavad kohustuslikud turva – ja töövahendid on: turvariided, kiivrid, saapad, kindad, relaskoobid, kaardid, kettsaed, võsasaed, mõõdulindid, haaratsid, langetuslabidad, kiilud, konksud, saekütused, kanistrid.

Õppematerjalid:

Tööohutus raie töödel. Veiko Belials
Metsatöömeister. Svante Hansson
Raie tööliste, tase 3 kutsestandard

2. Õppijalt nõutavad isiklikud õppevahendid:
Soovitavalt kaasa võtta isiklikud turvasaapad.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid. Nõutud on vähemalt 70%

kontaktundides osalemine. Kirjeldada, kuidas hinnatakse õpiväljundite saavutamist.

- Tunnistus väljastatakse õppijale, kes on osalenud 70% ulatuses õppetöös ning ülesanded on sooritatud vastavalt hindamiskriteeriumitele.
- Koolituse ülesannete edukas sooritamine.

Hindamismeetodid	Hindamiskriteeriumid
Praktiliste tööde teostamine	Hinnatakse: puude valik valgustus- ja harvendusraiel, harvendusraieealise puu ohutu ja ergonoomiline langetamine, laasimine ning järkamine EKR 3 tasemel.
Arvestus	Hinnatakse TO, langetuse täpsust, kännu kõrgust, laasimist, järkamist jm. ettenähtud osi.

Hindamine on mitteeristav: arvestatud, mittearvestatud.

7. Koolitaja andmed (sh kompetentsus)

Koolitajate andmed. *Tuua ära koolitaja(te) ees- ja perenimi ning kursuse läbiviimiseks vajalikku kompetentsust näitav kvalifikatsioon või vastav õpi- või töökogemuse kirjeldus.*

Sulev Mets – 2000 – 2009 RMK Räpina koolituskeskuse raietöölise koolitaja.

Räpina Aianduskooli koostööpartner raietöölise koolituse läbiviimisel aastast 2010.

Läbitud koolitused:

2000.aastal töökeskkonna spetsialistide koolitus, 2003.aastal raietöölise instruktoriga ja koolitaja väljaõppe kursuse, 2007.aastal raietöölise ja traktoristide keskkonnakoolituse, 2007.aastal esmaabikoolituse.

e-mail sulevmets67@hotmail.ee, tel.: 5175610

Urmas Roht – Lõpetanud 1982.aastal Eesti Põllumajanduse Akadeemia

metsamajandusinsenerina. Töötanud erinevates asutustes, kus tema töö on olnud seotud nii metsanduse, looduskaitse, aianduse ja haljastuse kui ka õpetamisega (näit. 2002 – 2007 Eesti Maaülikooli metsanduse lektor, 2007 – 2009 Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Võru-Valga regiooni direktor, 2009 – 2010 Riigimetsamajanduse Keskus jne.). Räpina Aianduskooli koostööpartner ja koolitaja alates 2006.aastast. Aastatel 2013 - 2016 Räpina Aianduskooli õpetaja ja aianduse eriala juhtõpetaja. Räpina Aianduskooli kutseõpetaja ja õppemajandi juhataja.

Urmas.roht@aianduskool.ee

Karin Herman – Räpina Aianduskooli kutseõpetaja. Karin.herman@aianduskool.ee

Õppekava koostajad:

/ees- ja perenimi, amet, e-mail/

Eda Gross – Räpina AK täienduskoolituse metoodik, eda.gross@aianduskool.ee